

Eduskunnan vastaus EV 51/2026 vp — HE 16/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisin hallinnosta annetun lain, Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain ja poliisilain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta (HE 16/2026 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 6/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 15 b §, sellaisena kuin se on laeissa 873/2011 ja 740/2018, sekä
lisätään lakiin uusi 15 k—15 m § seuraavasti:

15 k §

Poliisin reservi

Poliisilla on reservipoliiseista koostuva *reservi*, joka muodostuu poliisialan ammattikorkeakoulututkintoa suorittavista opiskelijoista sekä poliisikoulutuksen saaneista henkilöistä, jotka eivät työskentele poliisina.

Reservi voidaan ottaa käyttöön 3 momentissa tarkoitetuissa normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa, valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa tai puolustustilalaissa (1083/1991) tarkoitettuissa puolustustilassa, jos se on välttämätöntä poliisin voimavarojen turvaamiseksi kaikissa tilanteissa. Valtioneuvoston yleisistunto tekee päätöksen reservin käyttöönotosta ja käytön päättämisestä. Poliisihallitus antaa määräyksen poliisin reservin

Eduskunnan vastaus EV 51/2026 vp

käyttöönottoon liittyvistä rekisterinpitoa, koulutustarpeiden arviointia, koulutusvastuiden jakautumista sekä varustusta ja kalustoa koskevista seikoista.

Normaaliolojen vakavilla häiriötilanteilla tarkoitetaan sellaisia poikkeuksellisia ja tilapäisiä tilanteita, joissa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen ei ole mahdollista poliisin olemassa olevin voimavaroin. Normaaliolojen vakava häiriötilanne on:

- 1) yhteiskunnan rakenteisiin tai laajoihin ihmisjoukkoihin kohdistettu terroristinen teko, sen välitön uhka tai muu sisäistä turvallisuutta vakavasti vaarantava rikollinen toiminta;
- 2) yleistä järjestystä ja turvallisuutta vakavasti vaarantava laaja-alainen häiriötilanne;
- 3) kriittiseen infrastruktuuriin, tietojärjestelmiin tai tietoverkkoihin kohdistuva laaja-alainen tai vakava häiriötilanne;
- 4) laajamittainen maahantulo, painostaminen maahantulihoita ohjaamalla tai muu rajaturvallisuuteen kohdistuva vakava häiriötilanne;
- 5) sotilaallisen voiman käyttö, sen välitön uhka taikka muu vakava painostamistilanne;
- 6) muu vaikutuksiltaan 1—5 kohtaan rinnastuva vakava häiriötilanne.

Poliisi pitää rekisteriä reservin hallinnoimiseksi. Poliisihallitus toimii rekisterinpitäjänä. Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö voi ilmoittautua rekisteriin. Tällöin rekisteriin kirjataan henkilön nimi, henkilön yksilöimiseksi tarvittava henkilötunnus, yhteystiedot ja ammatillinen erityisosaaminen. Ilmoittautuminen voidaan peruuttaa henkilön omalla ilmoituksella. Ilmoittautumisen voimassaolo tarkastetaan vuosittain.

151 §

Koulutus

Reservipoliisiksi voidaan nimittää henkilö, joka on suorittanut Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 24 §:ssä tarkoitetun poliisialan ammattikorkeakoulututkinnon tai aikaisemmin voimassa olleen lainsäädännön mukaisen poliisin perustutkinnon tai poliisimiehistön virkatutkinnon tai on suorittanut poliisialan ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvissa opinnoissa perus- ja ihmisoikeuksia, poliisin tehtäviä ja toimivaltuuksia sekä operatiivisen toiminnan perusteita koskevat kokonaisuudet. Tällaisen koulutuksen laajuus on vähintään 45 opintopistettä.

Reservipoliisin oikeudesta kantaa ja käyttää voimankäyttövälineitä säädetään poliisilain 9 luvun 10 §:n 2 momentin nojalla annetuissa säännöksissä.

Poliisihallitus varmistaa reservipoliisin osaamisen ajantasaisuuden 1 ja 2 momentin mukaisesti toteutettavalla koulutuksella ja vuosittaisella täydennyskoulutuksella.

15 m §

Nimittäminen, tehtävät ja toimivaltuudet

Päätöksen poliisilaitoksen reservipoliisin tehtävään nimittämisestä tekee poliisilaitoksen päällikkö. Poliisin ammattikorkeakoulututkintoa suorittava henkilö voidaan nimittää reservipoliisiksi vain sellaisia toimivaltuuksia edellyttävään tehtävään, johon hänellä on riittävä koulutus. Reservipoliisi nimitetään poliisin määräaikaiseen virkasuhteeseen.

Reservipoliisilla on oikeus käyttää poliisin toimivaltuuksia normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa, poikkeusoloissa ja puolustustilassa poliisilain 1 luvun 1 §:ssä säädettyjen

Eduskunnan vastaus EV 51/2026 vp

tehtävien suorittamiseksi. Poliisin ammattikorkeakoulututkintoa suorittavan reservipoliisin toimivaltuuksia käytetään virkaan tai määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitetyn poliisimiehen välittömässä valvonnassa ja reaaliaikaisella johdolla.

Reservipoliisin oikeudesta voimakeinojen käyttöön säädetään poliisilain 2 luvun 17—20 §:ssä. Reservipoliisille sallitut voimankäyttövälineet ovat ampuma-aselain (1/1998) 2 §:ssä tarkoitettu ampuma-ase ja mainitun lain 11 §:ssä tarkoitettu kaasusumutin, käsiraudat, enintään 70 senttimetriä pitkä patukka ja teleskooppipatukka.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 22 §:n 1 momentin 3 kohta, 23 § ja 31 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 22 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 552/2017, seuraavasti:

22 §

Kelpoisuus ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin

Ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut:

3) aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaisen poliisin perustutkinnon tai poliisimiehistön virkatutkinnon ja joka on nimitetty Poliisiammattikorkeakoulussa opettajaksi toistaiseksi tai vähintään kahdeksi vuodeksi; tai

23 §

Kelpoisuus ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö:

1) joka on suorittanut sisäisen turvallisuuden viranomaistehtävään soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon tai korkeakoulututkinnon ja jolla on vähintään kahden vuoden työkokemus tutkintoa vastaavasta sisäisen turvallisuuden viranomaistehtävästä; tai

Eduskunnan vastaus EV 51/2026 vp

2) jolla on vähintään kolmen vuoden työkokemus poliisina Suomessa ja jolla Poliisiammattikorkeakoulu katsoo muutoin olevan riittävät tiedot ja taidot opintoja varten.

31 §

Opiskeluoikeus

Kokopäiväopiskelijan on suoritettava 1 momentissa tarkoitettut opinnot enintään vuotta niiden laajuutta vastaavaa aikaa pitemmässä ajassa. Tähän enimmäisaikaan ei lasketa aikaa, jonka opiskelija on ollut poissa:

- 1) tekemänsä poissaoloilmoituksen perusteella;
 - 2) opintojensa keskeyttämisen vuoksi;
 - 3) määräaikaisen erottamisen vuoksi; tai
 - 4) poliisin reserviin nimittämisen vuoksi.
-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Sen 22 §:n 3 momentin 1 kohta sekä 23 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä syyskuuta 2026.

Laki

poliisilain 1 luvun 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 1 luvun 10 §:n 3 momentti, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

10 §

Virkapuku

Muu kuin poliisimies ei saa käyttää poliisin virkapukua tai virka-asustetta. Kukaan ei myöskään saa käyttää tällaista pukua tai asustetta erehdyttävästi muistuttavaa asua tai pukinetta sillä tavoin, että se voi saada aikaan vaikutelman käyttäjän asemasta poliisimiehenä. Mitä edellä

Eduskunnan vastaus EV 51/2026 vp

tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske 1 momentissa tarkoitetun ylivartijan tai vartijan oikeutta käyttää säädettyä virkapukua tai virka-asustetta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 8.5.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri